GEMEENTE Lansingerland

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Lysanne Teuling
Telefoon
14 010
E-mail
info@lansingerland.nl
Website
www.lansingerland.nl

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Verzenddatum 10 juni 2021
Ons kenmerk U21.03053

Onderwerp **Onderscheid processen en wetten bij het stichten van nieuwe basisscholen**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Op dit moment is Lansingerland één van de weinige groeigemeentes in Nederland. Een groeiende gemeente betekent meer kinderen, en dus ruimte voor meer scholen. Op het gebied van nieuwe scholen stichten vindt landelijk een ontwikkeling plaats naar nieuwe wetgeving. Vanaf 1 juni 2021 gaat namelijk de wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen (hierna: MRvNS) in. In Lansingerland heeft deze overgang voor een unieke situatie gezorgd. Voor 1 februari 2021 zijn twee aanvragen voor het stichten van een nieuwe basisschool in Lansingerland ingediend op basis van de “oude” wetgeving (door middel van een Plan van Scholen). Na 1 juni 2021 verwachten wij ook aanvragen voor het stichten van nieuwe basisscholen in Lansingerland op basis van de “nieuwe” wetgeving (MRvNS). In de voorliggende brief informeren wij uw raad over het verschil tussen de aanvraagprocedure via het Plan van Scholen en de wet MRvNS.

Op 7 mei ontving uw raad ook een brief over het voorstel van drie bestaande schoolbesturen in Lansingerland om een scholencampus van dislocaties (uitbreiding van bestaande school) te organiseren. Dit staat los van de stichtingsprocedure die schoolbesturen doorlopen voor een nieuwe school (eigen BRIN-nummer). De minister van OCW heeft geen rol heeft bij het realiseren van dislocaties omdat dit onder de zorgplicht van de gemeente valt.

Plan van Scholen
De Wet op het primair onderwijs (hierna: Wpo) kent een procedure voor het oprichten en de rijksbekostiging van een nieuwe openbare of bijzondere basisschool. Een school in het primair onderwijs moet opgenomen zijn in het Plan van Scholen om in aanmerking te komen voor bekostiging. Een aanvraag tot het opnemen van een bijzondere basisschool in het Plan van Scholen wordt ingediend bij de gemeenteraad. De aanvraag bevat de richting van de school, de naam en het adres van het bevoegd gezag, een prognose van het te verwachten aantal leerlingen, de beschrijving van het voedingsgebied, de plaats in de gemeente waar het onderwijs moet worden gegeven en de voorgestelde datum van ingang van de bekostiging.

De gemeenteraad neemt een bijzondere basisschool in elk geval op in het Plan van Scholen wanneer de verwachting is dat de bijzondere school op grond van de aangeleverde gegevens, binnen 5 jaar na aanvang van bekostiging de stichtingsnorm in de gemeente haalt en deze een periode van minimaal 15 jaar vasthoudt. Om daadwerkelijk bekostiging te krijgen, moet de Minister van OCW het plan goedkeuren. Volgens de wetgeving tot 1 februari 2021 bepaalt de Minister of er sprake is van een richting op basis waarvan een school bekostigd kan worden. Dit zijn de richtingen: Openbaar, Rooms-katholiek, Protestants-christelijk, Gereformeerd Vrijgemaakt, Reformatorisch, Evangelisch, Evangelische Broedergemeente, Vrije School, Hindoe, Islamitisch, Joods, Algemeen Bijzonder. Dit staat los van de onderwijsconcepten of –methode (bijvoorbeeld Montessorionderwijs of Jenaplanonderwijs).

Rol van de gemeente

De gemeente toets of de ingediende aanvragen voor een nieuwe school voldoen aan de voorwaarden. Deze voorwaarden staan vastgelegd in artikel 75, lid 1 Wpo. Als het verzoek om opgenomen te worden op het Plan van Scholen voldoet aan de voorwaarden, stelt de gemeenteraad het Plan van Scholen vast en stuurt het ter goedkeuring naar de Minister. De Minister beslist voor 1 januari 2022 over de goedkeuring van het Plan. De gemeente heeft op grond van de onderwijswetgeving een zorgplicht voor de huisvesting van scholen. Deze zorgplicht is nader uitgewerkt in de ‘Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020’. Vanaf 1 augustus 2022 geldt deze verplichting voor de scholen op het Plan van Scholen 2022-2025, mits deze is goedgekeurd door de Minister.

Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen

Op 1 juni 2021 gaat de wet MRvNS in. De nieuwe wet heeft als doel het mogelijk maken dat scholen die aantoonbaar op voldoende belangstelling van ouders en leerlingen kunnen rekenen ook daadwerkelijk voor bekostiging in aanmerking komen. Het begrip ‘richting’ (godsdienst of levensbeschouwing) als bepalende factor wordt hiermee losgelaten. In plaats daarvan komt een systeem waarin rechtstreeks bij de ouders naar de belangstelling voor een nieuwe school wordt gevraagd. Hiervoor worden ouderverklaringen en/ of een marktonderzoek gebruikt. Initiatiefnemers die op 1 juni 2021 hun interesse kenbaar maken, kunnen bij het succesvol doorlopen van de procedure in augustus 2023 starten.

Rol van de gemeente

Met de ingang van de nieuwe wet wordt de stichtingsprocedure voor het oprichten van een nieuwe school aangepast. In deze nieuwe procedure dienen schoolbesturen geen aanvraag meer in bij de gemeente, maar bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW). OCW beoordeelt vervolgens de aanvraag. Een zienswijzegesprek met de gemeente maakt hier onderdeel van uit. OCW bepaalt uiteindelijk welke schoolbesturen een school mogen stichten. De gemeente voorziet vervolgens in huisvesting voor het onderwijs. Middels het door u vastgestelde Plan van aanpak (T21.0121) en Uitgangspunten selectie onderwijs Wilderszijde (T21.01224) geven wij onze uiteindelijke zienswijze en keuze richting OCW vorm.

Verschil wetgeving vóór (Plan van Scholen) en na (MRvNS) 1 juni 2021

Richting als bekostigingsvoorwaarde

Met de invoering van de wet MRvNS komt het begrip richting als bekostigingsvoorwaarde voor een bijzondere school te vervallen in de schoolstichtingsprocedure. Kort gezegd kan een nieuwe school na invoering van de wet in beginsel gestart worden indien er voldoende ouderbelangstelling is voor deze nieuwe school.

Prognosesysteem

Door de invoering van het wetsvoorstel verandert het prognosesysteem. Zo verdwijnen de methoden van directe en indirecte meting. In plaats daarvan wordt een systeem van schriftelijke ouderverklaringen[1] of marktonderzoek[2] voorgesteld om de belangstelling voor een nieuwe school te meten.

Aanvraagprocedure

Na ingang van de wet MRvNS dient het bevoegd gezag de aanvraag tot bekostiging van een nieuwe school in bij de minister van OCW. In deze nieuwe procedure dienen schoolbesturen geen aanvraag meer in bij de gemeente, maar direct bij het ministerie van OCW. Middels het door uw raad vastgestelde Plan van aanpak (T21.0121) en Uitgangspunten selectie onderwijs Wilderszijde (T21.01224) geeft de gemeente Lansingerland een zienswijze en keuze richting OCW vorm. OCW beoordeelt vervolgens de aanvraag en bepaalt uiteindelijk welke schoolbesturen/initiatiefnemers een school mogen stichten.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

[1] De ouderverklaring wordt afgelegd op een beveiligde site van de Dienst Uitvoering Onderwijs

[2] Het marktonderzoek bestaat uit een rondvraag aan een representatieve doorsnede van ouders uit de doelgroep in het voedingsgebied